

Otázky pre birmovancov – PRIKÁZANIA

1. Aký je základný mravný zákon, ktorý je vpísaný do svedomia každého človeka?

Základným mravným zákonom je konať dobro a chrániť sa zlého.

2. Čo je najbližšou normou mravnosti?

Najbližšou normou mravnosti je svedomie človeka. Človek je povinný poslúchať hlas svojho svedomia.

3. Ako sa máme starať o svoje svedomie?

Svedomie máme vychovávať počas celého života a formovať ho podľa Božieho slova. Výchova svedomia zaručuje slobodu a prináša pokoj.

4. Čo je čnosť?

Čnosť je trvalá a stála dispozícia konať dobro.

5. Ako delíme čnosti?

Čnosti delíme na: 1: morálne / mravné, ľudské/ 2: božské

6. Čo sú to morálne čnosti?

Morálne čnosti sú stále dispozície rozumu a vôle, ktoré usmerňujú naše činy podľa rozumu a viery. Morálne čnosti vzrastajú výchovou a vytrvalosťou v úsilí. Božia milosť ich očisťuje a povznáša.

7. Čo je svedomie?

Svedomie je najskrytejšie jadro a svätyňa človeka, kde je sám s Bohom, ktorého hlas sa ozýva v jeho vnútri.

8. Ktoré sú základné čnosti?

Rozvážnosť, spravodlivosť, mravná sila a miernosť.

9. Charakterizuj čnosť rozvážnosť.

Rozvážnosť uschopňuje praktický rozum, aby vo všetkých situáciách rozoznával, čo je pre nás skutočných dobrom a volil správne prostriedky na jeho vykonanie.

10. Charakterizuj čnosť spravodlivosť.

Spravodlivosť spočíva v stálej a pevnej vôli dať Bohu a bližnému *to*, čo im patrí.

11. Charakterizuj čnosť mravná sila.

Mravná sila zabezpečuje nepoddajnosť v ťažkostiach a vytrvalosť v úsilí o dobro.

12. Charakterizuj čnosť miernosť.

Miernosť zmiernuje príťažlivosť zmyslových rozkoší a dáva rovnováhu pri požívaní stvorených dobier.

13. Čo sú to božské čnosti?

Božské alebo teologálne čnosti robia kresťanov schopnými žiť vo vzťahu s Najsvätejšou Trojicou. Ich pôvodcom, dôvodom a predmetom je Boh. Teologálne čnosti sú tri: viera, nádej, láska.

Vierou veríme v Boha a vo všetko, čo nám zjavil a čo nám veriť predkladá Cirkev.

Nádejou túžime po večnom živote a očakávame do Boha milosti, aby sme si ho zaslúžili.

Láskou milujeme Boha nadovšetko a svojho bližneho z lásky k Bohu ako seba samého.

14. Čo je hriech a ako sa hriechy delia?

Hriech je skutok alebo slovo alebo túžba proti večnému zákonu. Je to urážka Boha. Staví sa proti Bohu neposlušnosťou, ktorá je opakom Kristovej poslušnosti. Hriechy sú smrteľné (ťažké) a všedné (ľahké).

15. Kedy človek pácha smrteľný hriech a aké sú jeho dôsledky?

Smrteľný hriech predpokladá tri podmienky: vážna vec, plné vedomie a uvážený súhlas.

Dôsledkom je strata Božej milosti a odlúčenie od Boha..

16. Kedy človek spácha všedný hriech a aké sú jeho dôsledky?

Všedný hriech spácha človek vtedy, ak v nezáväznej veci nezachová mieru predpísanú morálnym zákonom alebo keď neposlúchne morálny zákon vo vážnej veci, ale bez plného poznania a úplného súhlasu. Oslabuje čnosť lásky.

17. Čím sa môžeme dopustiť hriechu?

Hriechu sa môžeme dopustiť: myšlienkami, slovami, skutkami a zanedbávaním dobrého.

18. Kto pácha všedný hriech?

Všedný hriech pácha ten, kto prestúpi prikázanie v malej veci alebo vo veľkej veci, ale nie celkom vedome alebo nie celkom dobrovoľne.

19. Kto pácha ťažký, čiže smrteľný hriech?

Smrteľný hriech pácha, kto prestúpi prikázanie vo veľkej veci celkom vedome a celkom dobrovoľne..

20. Ako znie prikázanie lásky?

Prikázanie lásky znie; „Milovať budeš Pána, svojho Boha, celým svojim srdcom, celou svojou dušou a celou svojou myslou a bližneho ako seba samého.

21. Prečo je prikázanie lásky hlavným prikázanim?

Prikázanie lásky je hlavným prikázanim preto, že zachovaním toho prikázania, zachováme všetky prikázania Desatora.

22. Čo je zákon?

Zákon je nariadenie rozumu zamerané na spoločné dobro, vynesené tým, kto je poverený vedením spoločností.

23. Charakterizuj prirodzený zákon.

Prirodzený zákon vyjadruje dôstojnosť ľudskej osoby a tvorí základ jej práv a povinností. V priebehu dejín je nemenný a stály. Je potrebným základom na vytváranie morálnych noriem a občianskych zákonov.

24. Čo vyjadruje Desatoro?

Desatoro vyjadruje prirodzený zákon. Poznávame ho prostredníctvom Božieho zjavenia a ľudským rozumom.

25. Čo žiada od nás Boh v 1. prikázani?

Prvé prikázanie vyzýva človeka, aby veril v Boha, dúfal v neho a miloval ho nadovšetko.

26. Kto sa môžeme prehrešiť proti viere?

Proti viere sa môžeme prehrešiť dobrovoľným pochybovaním, nedbalosťou o zjavenú pravdu a jej dobrovoľným odmietnutím.

Heréza je, tvrdošijné popieranie nejakej pravdy viery.

Apostáza je úplné odmietnutie kresťanskej viery.

Schizma je odmietnutie podriaďiť sa rímskemu biskupovi alebo Cirkvi .

27. Ktoré sú hriechy proti nádeji?

Hriechy proti nádeji sú . Zúfalstvo (prestáva dúfať, že dostane od Boha-osobnú spásu) a opovážlivosť (buď preceňuje svoje schopnosti, alebo sa opovážlivo spolieha na Božie milosrdenstvo).

28. Ako sa môžeme prehrešiť proti Božej láske?

Proti Božej láske sa môžeme prehrešiť: ľahostajnosťou, nevďačnosťou, vlačnosťou, znechutením a nenávisťou voči Bohu.

29. Čím sa naplňa prvé prikázanie?

Adoráciou, modlitbou, obetou, prisľúbením a sľubmi.

30. Čo zakazuje prvé prikázanie?

Prvé prikázanie zakazuje uctievať iných bohov okrem jediného Pána. Zakazuje poveru a neúctu voči Bohu.

31. Čo je to povera?

Povera je takmer magické pripisovanie moci osobám, zvieratám, veciam a praktikám, pripisovanie účinnosti modlitieb iba materiálnej stránke bez ohľadu na vnútorné dispozície.

32. Čo je to modloslužba?

Modloslužba je uctievanie iných božstiev (polyteizmus) alebo zbožšťovanie toho, čo nie je Boh.

33. Čo je veštenie a mágia?

Uchýľovanie sa k satanovi alebo zlým duchom, vyvolávanie mŕtvych alebo iné praktiky, o ktorých sa mylne predpokladá, že odhaľujú budúcnosť (horoskopy, astrológia, čítanie z ruky, výklad predpovedí, jasnovidectvo...). Mágiou si človek chce podmaniť skryté mocnosti, aby ich postavil do svojej služby a dosiahol nadprirodzenú moc nad blíznymi.

34. Ktoré sú hlavné hriechy neúcty voči Bohu?

Pokúšanie Boha, svätokrádež, svätokupectvo.

35. Čo je to pokúšanie Boha?

Slovom alebo skutkom sa podrobuje skúške jeho dobrota a jeho všemohúcnosť.

36. Čo je to svätokrádež?

Znesväcovanie sviatostí a iných liturgických úkonov, ako aj osôb, predmetov a miest, ktoré sú zasvätené Bohu alebo nedôstojné zaobchádzanie s nimi. Zvlášť nehodné prijímanie Eucharistie.

37. Čo je svätokupectvo?

Je to kupovanie alebo predávanie duchovných skutočností.

38. Čo od nás požaduje a čo zakazuje druhé prikázanie?

Mať v úcte Pánovo meno, lebo je sväté. Zakazuje akékoľvek nevhodné použitie Božieho mena. Rúhanie spočíva použití Božieho mena, mena Ježiša Krista, Panny Márie a svätých urážlivým spôsobom.

39. Čo je krivá prísaha?

Prisahať znamená hrať Boha za svedka, že hovoríme pravdu. Krivoprísahníkom je ten, kto pod prísahou urobí nejaký sľub s úmyslom nedodržať ho, alebo ten, kto nedodrží, čo sľúbil pod prísahou.

40. Čo nám Boh prikazuje v 3. prikázaní?

Tretie prikázanie nám prikazuje svätiť sviatočné dni.

41. Ktoré sú sviatočné dni?

Sviatočným dňom je každá nedeľa a prikázaný sviatok.

42. Čo znamená „svätiť sviatočný deň“?

Svätiť sviatočný deň znamená zúčastniť sa na celej sv. Omši a zdržiavať sa takých prác a činností, ktoré sú na prekážku kultu, ktorý sa má preukazovať Bohu alebo potrebnému zo taveniu ducha a tela.

43. Aký je význam nedele?

Aby všetci mali dostatočný odpočinok a voľný čas na pestovanie rodinného, kultúrneho, spoločenského a náboženského života.

44. Ktoré sú prikázané sviatky na Slovensku?

Sviatky Pána: Narodenie, Traja Králi, Nanebovstúpenie, Božie Telo; Sviatky Panny Márie: Bohorodička, Nanebovzatie, Nepoškvrnené počatie; Sviatky svätých: Petra a Pavla, Všetkých svätých.

45. Čo nám Boh prikazuje vo 4. prikázaní?

Vo 4. prikázaní nám Boh prikazuje ctíť si svojich rodičov, ktorým vďačíme za život a ktorí nám odovzdali poznanie Boha. Taktiež sme povinní ctíť a vážiť si všetkých, ktorých Boh pre naše dobro obdaril svojou autoritou (starých rodičov, učiteľov, vychovávateľov, štátnych predstavených, predstavených v zamestnaní, katechétov, kňazov...)

46. V čom spočíva úcta k rodičom?

Úcta k rodičom spočíva vo vďačnosti a láske a prejavuje sa ochotou a poslušnosťou. Za rodičov a predstavených sa máme modliť.

47. Kedy nie sme povinní poslúchať rodičov a predstavených?

Rodičov a predstavených nemáme poslúchať vtedy, keby nám rozkazovali niečo hriešneho. Ak dovърšíme vek dospelosti, nie sme povinní poslúchať rodičov, ale sme povinní ich vypočuť poskytnúť im hmotnú a morálnu pomoc.

48. Aké sú povinnosti rodičov voči deťom?

Rodičia sa majú starať o hmotné a duchovné potreby svojich detí, vychovávať ich vo viere, rešpektovať ich ako ľudské osoby a zabezpečiť ich mravnú a duchovnú formáciu.

49. Čo je rodina?

Rodina je prvotná bunka spoločenského života. Je prirodzeným spoločenstvom, v ktorom muž a žena sú povolani k darovaniu seba v láske a v darovaní života.

50. Čo je povinnosťou občanov?

Povinnosťou občanov je prispievať s občianskou mocou k dobru spoločnosti v duchu pravdy, spravodlivosti, solidarity a slobody.

51. Kedy je občan vo svedomí viazaný neriadiť sa predpismi občianskych autorít?

Ak sú predpisy v rozpore s požiadavkami morálneho poriadku. Boha treba viac poslúchať ako ľudí.

52. Čo nám prikazuje 5. Božie prikázanie?

Toto prikázanie nám prikazuje chrániť ľudský život od jeho počatia až po prirodzenú smrť. pretože ľudská osoba je stvorená na obraz a podobu Boha. Odtiaľ pramení jej dôstojnosť.

53. Prečo je ľudský život posvätný?

Ľudský život je posvätný, pretože už od svojho začiatku vyžaduje stvoriteľské pôsobenie Boha a navždy zostáva v osobitnom vzťahu k Stvoriteľovi. Jedine Boh je Pánom života od jeho začiatku až do jeho konca: nikto a za nijakých okolností nemôže si nárokovať právo priamo zničiť nevinnú ľudskú bytosť.

54. Aký má postoj Cirkev k trestu smrti?

Za predpokladu, že sa plne zistila totožnosť a zodpovednosť vinníka, tradičné učenie Cirkvi nevyklučuje použitie trestu smrti, ak by bol jedinou možnou cestou na účinnú obranu ľudských životov pred nespravodlivým útočníkom.

55. Ktoré sú hriechy priamo proti životu?

Úmyselná a priama vražda, interrupcia (Cirkev trestá tento zločin kanonickým trestom exkomunikácie), eutanázia, samovražda.

56. V čom spočíva rešpektovanie dôstojnosti človeka?

Rešpektovanie duše druhého, zdravia, ľudskej osoby, telesnej neporušiteľnosti, mŕtvych.

57. Čím sa nerešpektuje duša druhého?

Pohoršením. Pohoršenie je postoj alebo správanie, ktoré privádza druhého k páchaniu zla. Kto pohoršuje, stáva sa pokušiteľom svojho blížneho.

58. Čím sa nerešpektuje zdravie?

Rozvíjanie kultu tela, každé prekročenie čnosti miernosti, užívame drog.

59. Je mravne dovolená transplantácia orgánov?

Je v súlade s mravným zákonom, ak telesné a psychické nebezpečenstvá a riziká, ktorým sa vystavuje darca, sú úmerné dobru, ktoré sa očakáva pre toho, komu je určené. Darovanie orgánov po smrti je šľachetný a zásluhný čin.

60. Aký postoj zastáva Cirkev ku kremácii?

Cirkev dovoľuje kremáciu, ak nie je prejavom úmyslu spochybnit' vieru vo vzkriesenie tela.

61. Čo znamená čistota?

Čistota znamená integráciu sexuality do ľudskej osoby. Predpokladá naučiť sa osobnému sebaovládaniu.

62. Ktoré hriechy sú v závažnom rozpore s čistotou?

Sú to hriechy: chlipnosť, onánia (masturbácia), smilstvo, prostitúcia, pornografia, znásilnenie a homosexuálne styky.

63. Ktoré sú hriechy proti dôstojnosti manželstva?

Sú to: cudzoložstvo, rozvod, polygamia, polyandria, krvismilstvo, voľný zväzok (voľná láska, manželstvo na skúšku).

64. Aký je postoj Cirkvi k regulovaniu plodenia?

Regulácia plodenia predstavuje jeden z aspektov zodpovedného otcovstva a materstva. Nedovoľuje sa však neprirodzený zásah - priama sterilizácia alebo antikoncepcia.

65. Čo prikazuje siedme prikázanie?

Siedme prikázanie prikazuje praktizovať spravodlivosť a lásku pri spravovaní pozemských dobier a plodov ľudskej práce.

66. Čo zakazuje siedme prikázanie?

Zakazuje krádež. Krádež je neoprávnené prisvojenie si cudzieho vlastníctva proti rozumnej vôli majiteľa.

67. Ktoré sú skutky telesného milosrdenstva?

nasýtiť hladných, ujímať sa ľuďmi bez prístrešia, obliekať otrhaných, navštevovať chorých a väzňov, pochovávať mŕtvych, dávať almužnu.

68. Aký je zmysel ľudskej práce?

Zmyslom práce je: zabezpečiť si živobytie, realizovať sa, úžitok bližným, zásluha pre nebo.

69. Čo zakazuje ôsme prikázanie?

Zakazuje prekrúcať pravdu vo vzťahoch k druhým. Pravda ako správnosť v ľudskom konaní a v ľudskej reči sa volá pravdivosť, úprimnosť alebo pravosť

70. Ktoré sú previnenia proti pravde?

Sú to: falošné svedectvo a krivá prisaha, ďalej je to lichotenie (pochlebovanie), chvastanie.

71. Ktoré hriechy poškodzujú dobré meno osôb?

Nerozvážne posudzovanie - kto hoci aj mlčky bez dostatočného podkladu pripúšťa ako pravdivú nejakú morálnu chybu blížneho.

Ohováranie - kto bez objektívne platného dôvodu odhaľuje chyby a previnenia blížneho osobám, ktoré o tom nevedia.

Osočovanie - kto tvrdeniami, ktoré sú v rozpore s pravdou, poškodzuje dobré meno druhých a dáva príležitosť k mylným úsudkom o nich.

Íronia - ak má za cieľ znevážiť niekoho tým, že zlomyseľné zosmiešňujeme niektorú črtu jeho správania.

72. Kedy je možné nevyjaviť pravdu?

Nevyjaviť pravdu neznamená klamať. Pravda sa nemá vyjaviť, ak by sa narušilo dobro a bezpečnosť blížneho, nerešpektovalo súkromné a spoločenské dobro. Nikto nie je povinný vyjadriť pravdu tomu, kto nemá právo ju poznať.

Spovedné tajomstvo sa nemôže vyjaviť pod nijakou zámenkou. Úradné tajomstvo sa zveriť môže len výnimočne (ak by mala vzniknúť veľmi veľká škoda).

73. Čo je to cudnosť?

Cudnosť je integrálnou súčasťou miernosti. Cudnosť chráni intimitu osoby. Cudnosť je trpezlivosťou, skromnosťou a diskretnosťou.

74. Čo zakazuje deviate a desiate prikázanie?

Deviate zakazuje telesnú žiadostivosť, desiate zakazuje chamtivosť a túžbu bez miery si privlastňovať pozemské dobrá.

75. Čo je závisť?

Závisť je smútok, ktorý človek pociťuje nad dobrom druhého a nemierna túžba prisvojiť si toto dobro.

76. Čo je modlitba?

Modlitba je povznesením duše k Bohu alebo prosba k Bohu o vhodné dobrá.

77. Kto je vzorom a učiteľom modlitby?

Dokonalým vzorom modlitby v NZ je Ježišova synovská modlitba. Učiteľom modlitby je Ježiš, ktorý učí učeníkov modlitbe s čistým srdcom, živou a vytrvalou vierou a synovskou odvahou.

78. Ktoré sú formy modlitby?

- velebenia - je odpoveďou človeka na Božie dary - a klaňania sa (adorácie) - vyjadruje základný postoj človeka, ktorý sa uznáva za tvora pred svojim Spasiteľom.
- prosby - vyjadrujeme, že sme si vedomí svojho vzťahu k Bohu.
- orodovania - prosiť za druhých.
- vzdávania vďaky - charakterizuje modlitbu Cirkvi, ktorá slávením Eucharistie sa ukazuje, čím je.
- chvály - najbezprostrednejšie uznáva, že Boh je Boh, ospevuje ho pre seba samého.

79. Aká je cesta (reč) modlitby a kto má na to dohľadať?

Vernosť Tradícii má kompetenciu rozlišovať Učiteľský úrad Cirkvi. Cesty modlitby sú: slová, spevy, úkony, Ikonografia.

80. Ku komu sa máme modliť?

Modlitba sa obracia predovšetkým na Otca a na Syna vzývaním Ducha Svätého. Cirkev sa modlí v spoločenstve s Pannou Máriou a svätými.

81. Ktoré sú formy modlitby?

Formy modlitby sú: ústna modlitba, rozjímanie (meditácia) a kontemplácia.

82. Ktorá je modlitba Pána, koľko má prosieb a vymenuj ich.

Je to modlitba Otče náš a má sedem prosieb: 1. posväť sa meno tvoje, 2. príď kráľovstvo tvoje, 3. buď vôľa tvoja ako v nebi tak i zemi, 4. chlieb náš každodenný daj nám dnes, 5. odpusť nám naše viny, ako i my odpúšťame svojim vinníkom, 6. neuveď nás do pokušenia, 7. ale zbav nás Zlého.

83. Koľko častí má modlitba Zdravas a od koho pochádzajú?

Zdravas má tri časti: 1. slova archanjela Gabriela, 2. slová Alžbety, 3. slová Cirkvi.